

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvezek, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ugarske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četr leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četr leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četr leta. — Za tuje dežele toliko več, kakor poštnina znaša.

Za oznanila plačuje se od četristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr. če se trikrat ali večkrat tiska.
Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravljenstvo je v Rudolfa Kirbiša hiši, „Gledališka stolpa“.

Upravljenstvu naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t.j. vse administrativne stvari.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim je potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času ponové, da pošiljanje ne prenehata.

SLOVENSKI NAROD*

velja za Ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom

Za vse leto	13 gld. — kr.
„ pol leta	6 " 50 "
„ četr leta	3 " 30 "
„ jeden mesec	1 " 10 "
Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec, 30 kr. za četr leta.	

S pošiljanjem po pošti velja:

Za vse leto	15 gld. — kr.
„ pol leta	8 " — "
„ četr leta	4 " — "
„ jeden mesec	1 " 40 "

Naročuje se lahko z vsakim dnevom, a hkrat se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne oziroma na dotedno naročilo.

Upravljenstvo „Slov. Naroda“.

Hyperkritika?

Glede Bolgarije ni nikdar pozabiti, kako so jo osrečevali njeni neprijatelji lani, in kako jo zagovarjajo isti dobrohotniki letos. Lani se je bilo posrečilo diplomatskim spletka spraviti dva sorodna in po geografskih razmerah na mejsebojnost navezana naroda, Srbe in Bolgare v sramotnem boju. Ob isti priliki so slovanski sovragi poudarjali, da je treba balkanskim narodom dati, vsakemu posebe, tako rekoč suverenske samostojnosti. V tem, ko je vse svet videl, da dela velika diplomacija, kakor je njej draga, so podporniki te diplomacije dokazali, kako da je potreben balkanskim narodom lasten, od drugih držav nezavisen razvoj. Lani so se vedli slovanski sovragi povsem tako, kakor da bi jim bil v resnici pri srci jedino interes in blagor malih balkanskih državic.

Letos pa ni bilo možno izhajati več s takimi lažnjivimi argumenti. Prevelika nezrelost se je po-

kazala na Balkanu, da bi ne bilo potreba priznati nikakega pokroviteljstva od velikih držav; ali vse druge države bi se smeles utikati v zadeve Srbov in Bolgarov, samo Rusija ne! Rusiji ni dovoljevali, da bi kakor koli uplivala na balkanske Slovane, kajti to bi bilo nevarno za ves zapad, sosebno pa za Madjare, za Avstrijo v obče in pa za Nemčijo. Bojazen pred Rusijo je torej nov argument, ki so ga lani še prikrali. Samostojnost Bolgarije in Srbije je torej treba varovati, da bi se tako odstranila Rusija. To je torej ona ljubezen do samostojnosti slovanskih narodov na Balkanu!

Žal, da te ljubezni do samostojnosti Srbov in Bolgarov ne razumejo Slovani še povsod dobro. Žal, da je mnogo slovanskega naroda ravno na Balkanu, ki se daje slepiti s tako argumentacijo o samostojnosti in je sosebno žalostno, da je mnogo bolgarske, na tujem izšolane mladine, ki z argumentacijo Slovanom sovražnega zapada spravila lastni svoj rod v pogubo. Žal pa tudi, da še celo na Slovenskem v beli Ljubljani izhaja list, ki piše kaj lehkomiseln o „samostojnosti“ balkanskih narodov, prav v zmislu slovanskih sovražnikov.

Slovani, ki neso na Balkanu, in ki torej od daleč opazujejo dogodbe in spletke glede na balkanske Slovane, bi bili dolžni spregledati, da dandanesni je težavno za male narode, naj si bodo že na severu ali na jugu, in da mali narodi se ne morejo vzdrževati dejansko samostojni, tudi ko bi dosegli politično in formalno samostojnost. Treba je vedeti, da dandanes postane vsak narod, ki ne šteje vsaj 30 milijonov duš, prej ali slej dejanski vazal večim državam. Tudi balkanskih narodov ne čaka druga osoda; ali to samo po sebi ni še nesreča: nesreča se pokaže velikanska še le potem, če podležejo tako majhni narodi velikim državam, v katerih ni narodov, ki bi bili v sorodu z malimi, ali pa ki bi nekako simpatično mogli živeti z malimi narodi. Vse je torej tudi na Balkanu na tem, komu naj se tu približujejo Srbi in Bolgari, katera velika država naj jih konečno spravi dejanski v zavisnost.

In tu je videti, da hočejo iz bojazni do Rusije zapadne države odtrgati tako rekoč Srbe in Bolgare vsakteremu ruskemu uplivu. Anglija dela v tem

zmislju zarad političnega in barantaškega svojega interesa; Nemčija hoče raztegniti najprej svoj trgovinskopolični upliv kolikor možno daleč proti vzhodu in po tej poti in s pomočjo Avstrije tudi nemško narodnost razširiti istotako proti vzhodu. Ni res torej, da bi ne imela Nemčija svojih interesov na vzhodu.

Z Avstrijo, ko bi prav umela svoj interes, bi se utegnilo najlaže sporazumeti in spraviti slovanski interesi na Balkanu, in bi ona z Rusijo v resnici utegnila doseči sporazumljenje, ne da bi se izročile slovanske narodnosti potujčevanju. Ali v Avstriji delajo Madjari proti Rusiji in s tem proti avstrijskim interesom. Madjari delajo proti Rusiji, torej za „samostojnost“ Bolgarov in Srbov, kakor misijo v svojem, dejanski pa v interesu nemške in sicer avstrijsko-nemške in velikonemške politike.

Bismarck vé, da ima tudi gledé na Balkan v Madjarih svoje najzanesljivejše podpornike; če je torej Bismarck zarad kakega drugega dobička drago, on lehko trdi, da nima interesa v bolgarskih zadevah, in vendar doseže, kar želi, ker zanj delajo v Avstriji, kakor drugod, drugi narodi in — diplomati. Ako je torej Bismarck dal razglasiti, da njemu in Velikonemščini ni mari za Bo'garijo, ker ni v njegovem in velikonemškem interesu, je to storil najprej zato, ker, kakor smo rekli delajo drugi zanj, potem pa, ker ima take zveze, ki mu ne dovole tako govoriti, kakor zahtevajo dejanja in dejanske razmere.

(Konec prih.)

Politični razgled. Notranje dežele.

V Ljubljani 2. oktobra.

Eksekutivni odbor državnozborske večine imel je predvčeraj sejo, ki je trajala štiri ure. Povestovali so se o sedanjem položaju. Ko je bilo povestovanje končano, je grof Taaffe v sprejeti vodje klubov desnice in sicer grofa Hohenwarta, kneza Alojzija Lichtensteina, dr. Riegra in viteza Grocholskega.

„Fremdenblatt“ zanikava vest, da bi se bil dr. Schrom poklical k ministerskemu sovetu, kateri se je posvetoval o moravsko-češkem šolstvu. Ta list pravi, da ni navada, da bi se tujci vabili k ministerskim sovetom.

LISTEK.

Potopisne arabeske.

(Druga serija.)

XI.

Gospod urednik! Z Vrazovega doma sem se bil namenil naravnost v — Ljutomer. Ali dospevši nedaleč od ondot na vrh goric, na razpotje, od koder se odpira razgled po vsem širnem okrožju predivnega „raja štajerskega“, nesem se mogel uzdržati, da bi ne bil krenil na desno, po vrhu okrog k beli — Jeruzalemski cerkvi, nasledjujoč Vrazovemu klicu, s katerim vabi tja gori pesen svojo pojoč:

„Ajdmo, pjesmo moja, gore u Jeruzalem,
Da kip zavičaja pred tobom razgalim!“

Jeruzalem imenuje se namreč poddružnica sv. Miklavža, predzadnje župe na iztočnem koncu Slovenskih Goric. Ta skromna cerkvica stoji uro hoda zunaj Ljutomera na jasnom holmu sredi vinarjev, v katerih raste slovečje Jeruzalemsko vino.

Tu sem je zahajal najrajši Stanko Vraz, kadar se je bavil na svojem domu, oddaljenem pol ure od ondot. In očarljivemu razgledu, ki se ondi

razprostira po širni panorami dolenještajerske dežele, posvetil je Vraz najlepši oddelek svojih „Djulabij“. Zbog tega se je služila baš v tej neznatni cerkvici povodom Vrazove svečanosti dne 8. sept. 1880 sv. maša, pri kateri so peli Ljubljanski in Zagrebški pevci. Maševal je, kakor znano, Vrazov prijatelj dr. Muršec. Ne morem si kaj, da bi Vam ne poklical v spomin barem onih vrstic, s katerim proslavlja imenovani pesnik ta predivni razgled. Da Vam pa ne potratim premnogo dragega prostora, zapišem Vam jih brez vseh elegičnih antitez. V to svrhu poglejte, kakor pesnik, najprvje proti izoku:

„Modra se ravnina pruža pram iztoči,
Koj nestižu kraja nit sokolske oči...
A s ostalih stranah u poloukrugu,
Pašu ga planine od sevora k jugu,
Izmed njih se dizu redom razsijani,
Kô orjaške straže gorski velikanji.
Gle tamo k sevru Klek i Hum-mogila,
Gdë sa slavskim slovom nesta slavskih Vila...
A ondë na robu sèvernog prostora —
Lašta se Vildunski i Gradačka gora...
Medj modrim sèverom i rujnim zapadom
Viri Golubinjak — gora z bëlom bradom...
K zapadu Boč stoji i glave Pogorja,
Sred zapadajućeg sunca alem-morja...
Do njega Rogatčka, s vencem vrh temena,

Prama nebu pruža silna svâ ramena...

Od juga se dižu Kalnik i Ivanska,

Bi reči tri kule, tri mosta slavjanska...

U tome okviru kô sag dragoceni

Krasan zavičajni kip je uhvatjeni —

Kip od zavičaja kitna i ugodna:

Brda lozovska, polja žitoplodna.

Gledaj oko sebe u dole cvatuće:

Po njih raztrešene lèpe bèle kuće;

A po brdih crkve, dvore sa gradici,

Ko gline, u šumi što ih vidiš niči...

Dolgo sem stal tu na vinogradovem „sépu“, zamaknen v nepopisno divnost prekrasnega štajerskega raja. Zahajajoče solnce obsevalo je bele cerkev tam po doli po širnem Medjimurji, dočim je Varaždin tu na jugu in Radgona tam gori na Muriňem obrežji preprezal še večerni somrak, iz katerega so se dvigale proti zapadu po goriških holmih stoječe cerkev s svojimi zvoniki kot vitke ciprese v žareče obzorje. In košate lipove veje, ki nadkriljajo streho Jeruzalemske cerkve, šumele so v vonjivi sapi večerni, da se mi je dozdevalo, da veje nesmrtni pesnikov duh nad tem posvečenim mestom, kjer je tolikrat po cele ure postajal, utopljen v preslastne sanje o bratovski slogi Hrvatov in Slovencev, o srečni bodočnosti vsega Slovanstva.

Milozvočni pozdrav večernega zvona, ki je

"Przegląd" piše, da v vladnih krogih nemajo najmanjše skrbi, da bode **avstrogerska** podoba po vladnej želji vsprejeta. Če je ne bode ta večina vsprejela, jo bode pa druga. Sicer se pa tako mora večina premeniti. Izključiti se morajo elementi, ki teže v Rusijo, ker se nanje v gotovih trenutkih ni zanašati. Prihodnja opozicija bude se stavljena iz Čehov in nemškega kluba.

Vnanje države.

Bolgarsko deputacijo k ruskemu agentu generalu Kaulbarsu vodila sta Sofijska poslanca Vulčev in Kasabov. Kaulbarsa nagovoril je v imenu deputacije Vulčev in zatrjeval, da je bolgarski narod jako udan carju, a so razmere sedaj take, da se volitev novega kneza ne sme odlašati. General mu je odgovoril, da car srčno ljubi bolgarski narod, mu želi blagostanje in napredek, ter je pripravljen podpirati njegovo vnanje in notranjo politiko. Da se pa doseže ta namen, morajo se odložiti volitve, vsaj do novembra. Vulčev mu je na to znova zagotavljal hvaležnost Bolgarov carju, a je izjavil, da zakoni in ustava zahtevajo, da se volitev vrši brez odlašanja. Na to mu je odgovoril Kaulbars, da volitev kneza ni bolgarska, ampak mejnaročna zadeva. Ko bi se volitve za veliko sebranje res izvršile v 14 dneh, bode pa potem minulo dva ali tri mesece predno bode sebranje volilo kneza. Vulčev je na to odgovoril, da je pač čudno, če so se vlasti že tri leta prizadevala, da odstranijo kneza, pa še tega neso pomislile, s kom bi ga nadomestile. Kaulbars se je na to oddaljil. Kmalu je pa zopet prišel in deputaciji naznani, da princ Aleksander ali kak njegov sorodnik ne sme vrniti se v Bolgarijo. To je zategadelj povedal, ker je slišal, da se agitira za Aleksandra. Vulčev mu je na to odgovoril, da so vsi sklenili v tem oziru ustreči želji Evrope, če bi tudi sami drugače želeli.

V **Srbiji** je vlad prijazna radikalna stranka, katero vodi znani Todorović, tako oslabela, da mora prenehati z izdavanjem svojega lista "Samouprava". Tudi Rističev organ "Nova Ustavnost" neha izhajati. Skupni organ združene opozicije bode od sedaj radikalni "Odgrek". Finančna komisija skupščine se snide v 2. dan oktobra.

Ruski listi, tako pesimistično sodijo o bolgarskih razmerah, "Moskovskija Vedomosti" so izvedele od kompetentne strani iz Bolgarije, da ni dosti upanja, da bi Bulgari slušali Kaulbarsove pametne sovete. Najbrž bodo vsa diplomatična sredstva ostala brez uspeha. Dežela je strašno demoralizovana, narodna stranka, na katero bi se Rusija mogla opirati, popolnem desorganizovana. Najboljši može te stranke so pobegnili ali so pa zaprti. — V ruskih listih se sedaj pretresava ideja o jugoslovanski zvezi. Skoro vsi listi so teh misljih, da bi taka zveza bila škodljiva Rusiji, ker bi razširila avstrijski upliv po Balkanu. "Kijevljjanin" misli, da je lahko mogoče, da se Avstrija premeni v jugoslovansko državo, kar seveda se še tako hitro ne bode zgodilo. Bolj ko se Avstrija utrdi v Bosni, Hercegovini in Srbiji, čimbolj se približa balkanskemu otoku in ž njim stopi v ekonomične zveze, temprej se začno slovenske reke zlivati v avstrijsko morje, kar seveda bi škodovalo ruskim koristim. Ta list je preverjen, da bi politično razviti Slovani simpatizovali z državnikom, ki bi to idejo zapisal na zastavo. "Sovremenija Izvestija" pa mislijo, da slovanske dežele, v katerih razširja Avstrija svoj upliv, utegnejo postati nevarne za njo. Pripravlja se že "Serbia Irredenta." Da to še sedaj Avstriji ni nevarno, zahvaliti se ima samo ruskej lojalnosti, ki se je dosedaj odrekala nekdanje ulogi Francije v Italiji. Rusija naj le odobruje zdelenje Srbov in oblubi je podpirati, pa je konec avstrijskemu gospodstvu, če ne v vseh srbskih deželah, v onih gotovo, ki so pripadale nekdaj beneškej repub-

priplaval po mirnem vzdahu sem gori od Svétinj, vzbudil me je iz presladkih spominov, ter me spomnil na odhod.

Od Jeruzalema sem krenil navzdol po slovenčem "Babjem klancu", kjer so nekoč žene iz ondotne okolice napale in premagale madjarske tolovaje, kateri so hoteli opleniti Jeruzalemško cerkev, kakor to opeva Stanko Vraz v svoji pesni "Babji klanjac", v tretjem oddelku zbranih svojih del. Veselo petje iz goric se vračajočih vezačev spremljevalo me je po dolini, iz katere sem jo zavil onostran zopet navzgor po senčnem bukovji ter pozno na večer do spel v prijazni trg Ljutomer, kjer sem si pri zavednem Vavpotiči, v druščini ondotnih priateljev spral s pristnim Jeruzalemcem po dolgotrajni hoji zaprašeno grlo.

Ljutomer Van je, kakor znano, kaj prijazen trg, stoječ na desnem bregu Ščavnice, ob osojnem vznožji košatogozdnega Kamenčaka, kateremu svetlo teme opleta plemenita loza. Prebivalci so vsi odločno narodni, izimši osobje tamkajšnjih uradov in petorico priseljenih Nemcov. Tembolj je torej čudno in obžalovanja vredno, da ondi doslej gospoduje baš ta petorica tujcev. Vendar, kdor pozna naše razmere in tisto višjo matematiko, po kateri je 5

liki. Ta list je proti kandidaturi kneza Nikite za bolgarski prestol, kajti Nikite mesto je v Srbiji.

Tudi **Italija** dobi puške repetirke. Častniki 12 različnih batalijonov poklicali so se v Turin, kjer se bodo poučevali, kako rabiti puško repetirko. Potem bodo pa začeli pri vojakih to puško uvajati.

Dopisi.

Iz Vipave 1. oktobra. [Izv. dop.] Včeraž že pred osmo uro zbral se je dokaj odličnih goščov in vse polno domačega občinstva pred graščino na Slapu. Opažali smo mej drugimi g. dr. Vošnjaka, kot zastopnika deželnega odbora, g. grofa Lanthierija, dekanu Vipavskega g. Erjavca, našega deželnega poslanca Lavrenčiča, okrajnega sodnika Nosana in dr.

Ob 8. uri povabilo nas je praznično zvonjenje v bližnji božji hram k slovesni sv. maši, katero je daroval tamošnji župnik gosp. Koder. Po končani sv. maši podali smo se nazaj pred graščino k odkritju spominske plošče. Prostor pred graščino bil je z zastavami in zelenjem krasno okičan. Nad glavnim uhodom, kjer je prej tabla z napisom "vinarska šola" visela, užidal se je lepa kamenita ploča, koja je bila tedaj še zakrita. Ko se je občinstvo razvrstilo, nastopil je g. dr. Vošnjak ter imel krepek, dnevu primeren govor.

Na to pristopi gospod župnik in blagoslov v tem trenotku razkrita ploča. Ploča ima sledeči napis:

"Visokorodni gospod Karol grof Lanthieri po-klonil je ta grad in pripadajoče zemljišče brezplačno kranjski deželi za deželno vinarsko in sadarsko šolo. Dne 18. septembra 1873. leta se je šola otvrla, a dne 30. septembra 1886. leta se je zatvorila po trinajstletnem plodonosnem delovanju vsled pre-selitve na Dolenjsko. V spomin hvaležnosti Kranjska dežela."

Potem izroči gospod govornik v imenu kranjske dežele pločo navzočemu Slapškemu županu v občinsko varstvo; župan mu javno oblubi, da bode vedno skrbel, da ostane ploča neoskrunjena. Končno povabi gospod govornik navzočno občinstvo, da zakliče trikratno slavo našemu presvetlemu cesarju, kateri je tako blagodušno podpiral ta zavod. Pevci zapeli so cesarsko himno. Po končani slavnosti podali smo se v solske prostore, kjer se je vršil izpit. Učencev ima letos zavod devet, mej temi 4 drugeletnike in 5 prvoletnikov; zadnji preselijo se s šolo na Dolenjsko. Učenci izpraševani so bili iz vseh predmetov in odgovarjali so na splošno za-dovoljnost, akoravno je potem vodja pravil, da tako slabega gradiva glede duševne zmožnosti še ni imel. Posebno polhalno omeniti je risanja in knjigovodstva, koje je bilo na ogled. Po končanem izpitru razdelil je g. dr. Vošnjak po primerenem kratkem govoru drugoletnikom spričala in izrazil učiteljskemu osobju svojo zahvalo.

Na to povabi gospod vodja odličnejše goste k obedu. Obed bil je kaj fino aranžiran, jedila jako okusno napravljena, vina izborna in gre vsa čast gospoj, ki je sama vse pripravila. Napitnic bilo je pri obedu v izobilji. Prvi napis je g. dr. Vošnjak grofu Lanthieriju; potem grof deželnemu odboru, gospod vodja dr. Vošnjaku, ki se je vedno najbolj zanimal za šolo in v 13. letih bil jednajstkrat pri-

več nego 95, in pa odločilni faktor uradniškega upива, oziroma pritiska na vsakovrstne volilce, ta se ne bode čudil tej čelarnej proporciji vladajoče tuje stranke z domaćim prebivalstvom. Toda tudi tukaj se obrača na bolje! Omenjene svojati priseljencev postavila se je nasproti četvorica zavednih domaćinov in ti so: g. Kukovec, deželni poslanec, g. Šlamberger, ondotni c. kr. beležnik, g. Gomilščak, posestnik in prej omenjeni g. Vavpotič, narodni gostilničar. Odločnost teh iskrenih narodnjakov nam je porok, da naposled i v zavednem Ljutomeru, v tem nekedaj toli veselom trgu na vsem Murskem polji postanejo Slovenci gospodarji v svoji hiši.

Da! Veselo je bilo nekoč tukaj v Ljutomeru! Tu se je plesalo, pilo in prepevalo pred kakimi petnajstimi leti po cele noči. Zlasti ob nedeljah bil je tu pravi raj! In bile so Vam ondaj tudi letine za to! Vse kašče nasipane z vsakovrstnim zrnjem in "pivnice" polne vina! In kakšega vina! Gospod urednik! "Vino, che fa cantare", kakor pravijo Lahi, čemur pritrdijo izvestno pevci Ljubljanski, kateri so bili na Vrazovi in Miklošičevi svečanosti! Toda, kakor drugam, prišla je tudi brižnim Ljutomercem za sedmimi debelimi kravami sedmero slo-

preskušnji navzočen itd. — Gostje razšli so se že v noč.

Šola je velikansko koristila vipavski dolini in škoda je velika, da jo izgubimo. Napredek v vinstu in sadjarstvu je tu splošen, in bi bil še večji, ko bi slabe letine vipavskega kmeta toliko ne tlačile, tako da je postal že skoro apatičen. Vendar nas tolaži to, da nam ostane izgledno gospodarstvo in se bode tedaj mogeli še znirom vsak, kdor ima veselje do napredka, učiti; tudi nas tolaži to, da bodo mi sedaj lahko pošiljali svoje otroke pa na Dolenjsko učit se, kjer se bodo primeroma še več navadiли, ker bodo tam splošna kmetijska šola.

Da je šola tako procvitala gre vsa hyala g. vodji R. Dolencu in posebno njegovi eneržiji. On je imel s konca težaven položaj, vse ljudstvo je bilo proti njemu ali danes, ko odhaja, pa Vipavec vse drugače misli; hvaležen mu je in mu bode vedno. Kakor ne more Vipavec pozabiti ranjega Matije Vrtoveca, ravno tako bodo vedno čislal in spoštovati izvrstnega svojega rojaka. Matija Vrtovec je bil, ki je na kmetijskem polju začel delovati, na to prišel je R. Dolenc in ta je prav pokazal, kako in le kako more Vipavec delati, da mu bode slabi izpitvi svet kaj donašal; kar je bil Vodnik na pesniškem polju, to je bil Matija Vrtovec na kmetiškem, kar Preširen pozneje Slovencem, to danes v kmetiškej stroki Dolenc nam. Dolencem moremo le čestitati, da dobe tako izvrstnega, praktičnega strokovnjaka.

Od Save 1. oktobra. [Izv. dop.] Živahnost društvenega življenja zavisi često od posamečnih osob, katerim je mati priroda podelila poseben dar, s katerim vežejo razne elemente v lepo skupnost. Zanese li usoda takove osobe v druge oddaljene kraje, tedaj poneha po njih ustvarjeno celokupno življenje, namesto tega pa nastopi razcepjenost in samotarstvo. Tacih slučajev je dosta; sosebno takoj ob Savi jeli smo močno pogrešati osob, katere so svoj čas skrbeli, da narodno življenje ni zamrlo, temveč da se je krepko razvilo in mestecu podelilo značaj krepkopoljnega narodnega probujenja. Navada pa je, da namesto odšlih nastopajo druge uplivne osobe, katere nadaljujejo napočeto delo, in tako vzraste seme, jedenkrat zasejano, v mogočno drevo katerega ni moči kar z lehka omajati, še manj pa podpreti. A pri nas manjka takih merodajnih mož, ki bi v resnici vzeli v roke vodstvo narodnega življenja, manjka nam požrtovalnih močij, ki bi opustile tisto nesrečno samotarenje v zvesti si svoje nedotakljivosti. Sama beseda največkrat ne izda dosta, tu treba v dejANJI pokazati, da je mož — poštejnaku treba še kaj več storiti, nego samo v kotu proučevati nezgodne razmere ter o njih kovati dovtipe. — Zato se ni čuditi, če se ognjišče narodnega društvenega življenja polagoma opušča in komaj le še životari. Malo po malem se izgublja s tega ognjišča narodni živelj, mesto njega pa se usiljuje tuji nam škooljivi upliv, kateri je razprostirl svoje peroti že precej daleč v narodno meso, in ne bode dolgo, da bode nadvladoval nad celim društvenim življenjem. — Zato se treba znova oživeti v bratovsko vez in dokazati, da Slovenec je doma v resnici svoj gospod.

Dalje v prilogi.

kih krav, katere so pregnale vse plesalce, pive in pevce. No, lansko leto je Bog vrle naše Ljutomerce pogledal zopet s prijaznejšim očesom! Oblagodaril jih je namreč lani s toli dobrim sladkim ter močnim vinom, kakeršnega ga ni bilo od 1834. leta. Ali treba ga je piti tukaj na lici mesta, v neoskrunjennem, deviškem stanji prvotnem, ko ga še ni prešinol duh modernega kletarstva. In kakor se kaže, tudi letos bode tukaj vino, o katerem pravi kmet: "Tega sem jaz pridelal!"

Pa Vam Ljutomeri v novejšem časi tudi napredujejo z orjaškimi koraki! Nedavno so omisili cerkvenemu svojemu zvoniku nov klobuk; letos zopet so si priredili javno šetališče, ali če hočete po hrvaški: perivoj, kateremu pravijo samosvestno "Stadt park", in zdaj si belijo glave s snovanjem vodovoda, h kateremu jim kakor Ljubljancam ne manjka družega, nego vode. In če se jim uresniči naposled sanja o železniški zvezi z Radgonom, potem so Ljutomeri na konji . . .

Ad vocem — konji! Tem se je treba tukaj odkriti! Kajti ni ga pač menda kraja na Slovenskem, kjer bi imeli lepše, člejše konje, kakor tukaj okrog Ljutomera ter sploh po vsem Murskem polju! To so Vam prekrasne živali, vitkostasne in brzonoge,

Domače stvari.

— (Grof Taaffe) naročil je vsem deželnim načelnikom, naj prepovedo v kraju, kjer je kolera, vsa božja pota in romanja.

— (Občni kranjski veteranski kor) praznoval bode imendan presvetlega cesarja jutri dopoludne s slovesno mašo, h katerej pojde v polni opravi ves kor z zastavo in godbo. Po maši bode občni zbor v rotovski dvorani.

— („Vrtec Časopis s podobami za slovensko mladino“) ima v svoji 10. štv. naslednjo vsebino: Boj na Milvinskem mostu (312. leta po Kristu.) Pesen. J. B. Bogdan. — Vrnitev v domovino. (Iz nemščine preložil Iv. Tomšič.) — Tujec pod očetovo streho. H. Podkrajšek. — O neumnej kmetici. (Narodna pripovedka.) J. P. Planinski. — Orientalska ponižnost. — Jesenska noč. Ksaverij. — Velikodušnost sv. očeta Pija IX. — Po jabolka. Pesen. A. Funtek. — Pisma mlademu prijatelju. Priročopisno - natoroznansko polje. — Zajec. — Listje in cvetje. — Vrtec stoji za vse leto 2 gld. 60 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr.

— („Rogača“) izšla je 19. z mnogimi podobami okrašena številka. Njena vsebina ima, kakor navadno, mnogo zabavnega berila in par dobrih dovtipov. Ker se „Rogač“ odlikuje po svoji točnosti, po lepi in izvirni obliki, ker uredništvo veliko žrtvuje, da ustreza svojim naročnikom, priporočamo ta list vsem naročnjakom.

— („Čech“) poroča, da je v Tržaško semenišče v sprejetih 25, v Poreško pa 6 čeških bogoslovcev.

— (Z Dunaja) se nam piše: Naš rojak g. Jakob Kruljač, ki je velik prijatelj učenci se mladini, kupil je v Hetzendorfu Hauptstrasse 66 obširno posestvo z lepo hišo in velikim vrtom, kjer bude preprijetno shajališče naročnjakom.

— (Kolera.) Uradno izvestje: Od polunoči 30. septembra do polunoči 1. oktobra v Trstu 2 slučaja, v predmestjih in v okolini. Umrla 1 osoba, izmej poprej zbolelih 2. — Dosej 651 osob zbolelo, 217 ozdravelo, 416 pomrlo — Z dežele naznanja se 1 slučaj v Babici, 1 slučaj pa v Pulji.

— (V c. kr. rud. gledališči v Idriji) bode se jutri v predvečer imendne presvetlega cesarja predstavljala „Biserica“, igrokaz s petjem v dveh delih. Začetek ob 7. uri zvečer.

— (V Trstu) priplul je v četrtek iz Batuma (prvi „Cistern-dampfer“) parobrod „Svet“ in pripljal do 17.000 kvintalov petroleja, ki se bode prihodnji teden v nove petrolejske shrambe v novi luki pretočili. Drug tak parobrod „Petrolea“ pride čez mesec dni.

— (Pri včerajnjem srečanju) komunalnih sreč Dunajskih zadela prvi dobitek serija 1588 št. 11, drugi dobitek serija 2317 št. 29, tretji serija 1588 št. 7.

— (Kmetska posojilnica Ljubljanske okolice.) Tričetrtletni sklep računov „Kmetske posojilnice Ljubljanske okolice“, registravane zadruge z neomejenim poroštvo v Ljubljani, izkaže: dohodkov: 91.167 gld. 31 kr., izdatkov 83.083 gld. 46 kr. gotovine v blagajni in naložene pri drugih

kakor jeleni! Elegante rasti, plemenite glave in kože gladke in svetle kot svila — predstavi se Murski konj, da ga je veselje gledati! In ko zdirja zlahkim vožčem po planem polju, naglo kot veter, da mu grive vihrajo po zraku — hej, gospod urednik! zaigra Vam v prsih srce! To sem izkusil jaz letos tukaj na binkoštno nedeljo! Sedela nas je vesela skupina prijateljev na senčnem vrtu zunaj na Cvenu, pojoč brezbrizno o lepi naši domovini. Tu se pripelje mimo v elegantni kočiji z dvema rujavima prijatelj Jurinec iz Vržeja. Ugledavši mene, nepričakovan tu v prijateljski družbi, povabi me, naj prisedem na voz, česar mi ni trebalo velehati dvakrat in zdričali smo po širnem polju dol na ogersko mejo, na Golibo, k dobrovoljni „kumici“ Magdilevi, od katere sem se vrnil v Ljutomer stopav drugo popoludne in to je iz Vržeja sem dol, kamer me je bil zapeljal šegavi Vrženec o jutranjem svitu.

Na goraj omenjenem Cvenu, lepi vasi, pol ure zunaj Ljutomera na Murskem polju, prirejajo čili naši Muropolci vsako leto znamenite „konjske dirke“, kjer se razdeljujejo konjem znatna daria. In da so Muropolci izvrstni jahalci, to je priznal sam presvetli naš vladar leta 1883. v Radgoni, kjer ga

denarnih zavodih 8.083 gld. 85 kr. Dana posojila 61.960 gld., vrnena posojila 52.930 gld., stanje posojil koncem meseca septembra 58.627 gld. 29 kr. Uložene hranične uloge 33.141 gld. 62 kr., izplačane hranične uloge 19.708 gld. 25 kr., stanje hraničnih ulog koncem meseca septembra 51.841 gld. 62 kr.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Dunaj 2. oktobra. Iz državnega zbora: Vznemirjenost, v katerej se je sesla desnica, je nekoliko potolažila se. A čuti se potreba in izraža se mnogotera želja, da bi stranke desnice približale se mej sabo na podlagi sporazumlenja in vkupnega programa, češ, da je čas frakcij potekel in da mora navstati razmerje sedanje desnice kot složne celote nasproti vladu. Pričakujejo se v ta namen sklepi klubov in dogovarjanja med strankami desnice. O nasprotji mej češkimi in poljskimi poslanci ni čuti. Kabinet Taaffejev stoji trdno, ker se za ogerske predloge lahko zanaša na podporo nemško-avstrijskega kluba.

London 2. oktobra. „Morning Post“ piše vidno inspirovana: Bismarck more preprečiti evropski požar jedino s tem, da podpira Avstrijo. Anglija s svojim brodovjem ne more preko Balkana, drugi policij mora vzdržavati mir. Ostane li Bismarck neutralen, je vojna gotova. Berolin odločuje o bližnji bodočnosti Evrope. Mi premisljam, koliko vojske imamo na razpolaganje za pretečo vojno, ki bude največja v tekočem stoletju. Ako bode Bismarck Avstrijo podpirali, je naše lojalno sodelovanje gotovo.

Celovec 1. oktobra. Knezoškof Krški dr. Peter Funder, po mrtvoudu zadet, danes popoludne ob 5 uri umrl. (Pokojnik bil je 66 let star. Ured.)

Dunaj 1. oktobra. Iz državnega zbora: Pri drugem branji predloge o predrugačenji, oziroma dopolnjenji eksekucijskega reda govoril danes tudi slovenski poslanec Pfeifer.

Budimpešta 1. oktobra. V poslednjih 24 urah 23 osob za kolero zbolelo, 6 umrlo.

Reka 1. oktobra. Tudi poslednjih 24 ur takoj nihče za kolero zbolel, niti umrl.

Razne vesti.

* (Ogromno darilo.) Vojvoda Aumalski podaril je graščino Chautilly z vsemi dragocenostmi in s knjižnico francoski akademiji znanosti. Graščina Chautilly je 30 milijonov gld. vredna in bode 500.000 frankov na leto donašala. Ti dohodki uporabljali se bodo za pokojnine pisateljev, učenjakov, umetnikov in za nakup umotvorov.

* (Ruskega carja uniforma.) V „Independence“ čitamo naslednji dogodek, ki se je prišel nedavno, ko je prišel pruski princ Viljem na ruski dvor oziroma v glavnem stan v Brest Litevsk. Dan pred prihodom prinčevim popoludne ob 4. uri zaukaže car svojemu slugi, naj mu za drugi dan pripravi prusko uniformo. „Velečastvo“, zašepeče obledeli sluga, „mi nemamo nobene nemške uniforme, Vaše velečastvo je bilo zaukazalo, da je pustimo v Peterburgu!“ — „Neprijetna pomota“ vsklikne car in dá poklicati adjutanta, ki je imel službo. „Moja

je dotični banderij moral spremljati po vsem vojaškem vežbališči, na kar so čili poljanci kaj ponosni še danes!

Teško se mi je bilo ločiti od dobrovoljnih Ljutomercev. Na večer pred mojim odhodom koračala sva s prijateljem „Rádinskim“, nadarjenim našim pesnikom, proti jugu, po dolini, prostirajoči se za „Stročjo vesijo“ navzgor h goricam g. Gomilčaka. Tu vaju je vsprejela vesela družba, sedeča na trati pod košato jabljano. Bili so, poleg gostoljubnega domaćina in ljubezni domačice, Ljutomerske učiteljice in učitelji, katerim se je konečno pridružil i Ignacij Mohorič, netjak Stanka Vraza, t. j. sin njegove sestre Anke. Z došlim Radinskim je bil zbran skladno zvočni Ljutomerski kvartet, kateri, pojoč na vzvišenem holmci gori v vinogradu, nas je očaroval s svonkim svojim petjem, ki je milo odmevalo mej zelenimi goricami. Vmes pa so se vrstile raznovrstne zdravice in govorji, mej katerimi se je posebno odlikovala Radinskega pojetična napitnica navzočnemu netjaku Vrazovemu . . .

Pozno v noči, ko je mesec že bil vzplaval za Jeruzalemska brda, vrnili smo se nazaj v Ljutomer.

Prostoslav Kretanov.

nemška uniforma mora jutri zjutraj ob 7. uri tukaj biti! veli car prišedšemu adjutantu. Slednji se globoko prikloni in odide. Dve minuti pozneje odpošlje telegram na carsko garderobo v Peterburgu, drug telegram pa na Varšavsko železnico. Ob 6. uri bila je na kolodvoru v Peterburgu lokomotiva pripravljena. Carjev lovec s kovčegom, v katerem je bila nemška uniforma, stopi na lokomotivo, začuje se žvižganje, in kmalu je bila izpred očij. V Dünaburgu in v Vilni bili sta že drugi lokomotivi pripravljeni, carjev lovec skočil je z jedne na drugo in dalje je šlo po bliskovo in ob 7. uri zjutraj bila je uniforma v Brest Litevskem. Lovec prelepel je 950 kilometrov v 13 urah. Ob 8. uri dospel je princ Viljem v Brest Litevsk in car vsprel ga je v pruski uniformi.

Narodno-gospodarske stvari.

Trgovinska in obrtna zbornica.

(Dalje.)

5. Dopis z ukazom vis. c. kr. trgovinskega ministerstva o vprašanju, je-li najemniki in namestniki obrta morejo, oziroma morajo biti članovi za ta obrt ustanovljene zadruge, ali ne. V odločbi se omenja, da je nekaj obrtnih gospodarjev, kateri ne izvršujejo osebno svojega obrta, bodisi da nimajo pravice, bodisi da jim man ka telesne sposobnosti, ali da rajši, da-si so sposobni, pustijo obrt zvrševati po najemniku ali namestniku. Obrtni gospodar pa ima kot član zadruge, kakor tudi kot delavec in učni gospodar pravice in dolžnosti, katere so v zvezi z vršbo obrta, kateri so tako rekoč z obrtom zvezani.

Torej ni najmanjša dvojba in je tudi podprt po mnogih pozitivnih postavnih določbah, da pravice in dolžnosti, katere ima obrtni gospodar kot zadružničan, delodajalec in učni gospodar, v kolikor posamečne pravice in dolžnosti niso navezane na osebo obrtnega gospodarja, da te pravice in dolžnosti preidejo na najemnika in namestnika. Pravice in dolžnosti, katere ima obrtni gospodar iz zadružne zveze, pa niso take, da bi se držale samo osebe obrtnega gospodarja, kajti te nastanejo jedino le vsled tega, da se v okoliši zadruge zvršuje obrt, za kateri se je ustanovila, in pri tem oseba obrtnega gospodarja prav nič ne pride v poštev.

Iz teh razlogov sledi, da je pač samo obrtni gospodar, t. j. oni, kdo je oglašil obrt ali na česar im se glasi dopustnica, član zadruge, da pa iz te razmere izvirajoče pravice in dolžnosti, če obrt zvršuje najemnika ali namestnika, more samo ta spolnovati. Torej mora, brez škode pravici, terjati odškodbo, plačati zadružne doklade najemnik in namestnik.

Pravico voliti in voljen biti v zadrugi ima najemnik in namestnik, glede obrtnika pa, kateri osebno ne zvršuje obrta, pa mej tem ta pravica počiva.

Ker je zadruga prav za prav zastopstvo koristij za vse k njej; spadajoče obretni gospodar in njegova okoliša, da mora torej vsak posamečen obrt v zadrugi svoje zastopstvo dobiti in ima vsak posamečen obrt jednake pravice in dolžnosti nasproti zadrugi, sledi iz tega, da vsled vršbe obrta utemeljena dolžnost, pristopiti k zadrugi more veljati samo za jedno osebo; da bi torej ne bilo prav, da bi se iz članovstva zadruge izvirajoče pravice in dolžnosti priznale onemu, kateri svoj obrt dá v najem ali ga pusti zvrševati pa namestniku, kakor tudi najemniku ali namestniku.

Torej se imata obrtni gospodar in njegov najemnik ali namestnik zmatati kot jedna oseba in torej tudi najemnik ali namestnik ni dolžan, razen tega še za svojo osebo pristopiti kot član k zadrugi.

6. Naznanilo, da je vis. c. kr. trgovinsko ministerstvo potrdilo računski sklep zbornice za l. 1885. Gospodarenje je bilo naslednje.

I. Izkaz blagajnice.

Dohodki.

1. Ostanek v blagajnici konec decembra 1884	3007 gld. 31 kr.
2. Doneski volilcev	4840 " 06 "
2. Pristojbine za registrovanje znamk	10 " — "
4. Obresti	116 " 50 "

Vkup .

7973 gld. 87 kr.

Izdatki.

1. Plače	2100 gld. — kr.
2. Remuneracije	300 " — "
3. Pisarnične potrebščine	84 " 33 "
4. Tiskovine	2121 " 75 "
5. Knjige, časopisi in knjigovezni stroški	186 " 62 "
6. Volitveni stroški	216 " — "
7. Kurjava in svečava	70 " 03 "
8. Poštarina in brzjavke	29 " 96 1/2 "
9. Donesek za obrtne poslo	350 " — "
10. Drugi neprevidni stroški	513 " 16 "
11. 5% donesek k pokojninsku zakladu	208 " 50 "
12. Blagajnični ostanek konec l. 1885	1793 " 51 1/2 "

Vkup .

7973 gld. 87 kr.

II. Izkaz premoženja.

1. Ostanek v blagajnici konec decembra 1885 . 1793 gld. 51 $\frac{1}{2}$ kr.
 2. Zaostali zbornični doneski 147 " 21 "
 Vklj. 1940 gld. 72 $\frac{1}{2}$ kr.

Računski sklep je soglasen z dokumentiranim in tukratno progledanim računom.

Računski oddelek c. kr. trgovinskega ministerstva.

prinaša v 19. številki sledočo vsebino: Na polji. Spomin v tujini. Pesmi. Mirko. — Janez Solnce. Zgodovinska novela. Spisal dr. Ivan Tavčar. (Dalje.) — Nesrečna ljubezen. Pogovor z domom. Pesmi. Mirko. — Ne ljubi me nikar!... Pesem. T. Doksov. — Božidar Raić. (Dalje.) — Hrvaški spomini. Spisal J. Trdina. (Dalje.) — Stan in Stana. (Konec.) — Jurij Šubić — cerkven slikar. — Naše slike: Knez in kneginja črnogorska. — Pogled po slovaškem svetu. Slovenske dežele. Ostali slovanski svet. — „Slovan“ velja za vse leto 4 gld. 60 kr., za polu leta 2 gld. 30 kr., za četrto leto 1 gld. 15 kr.

Poslano.

Izviren telegram iz Stuttgarta 30. septembra.

Moj trgovec z jabolki z Virtemberškega, ki ga je Ljubljanska policija brzjavnim potom zasledovala, je resnično s 5486 gold. popihal. K sreči sem s takojšnjim odpotovanjem v Stuttgart z malo izjemo vse rešil. Sobotno „poslano“ virtemberških trgovcev pri „Bavarskem dvoru“ stoprav danes dobil in jim odgovarjam:
Jaz prodajam zdaj v Stuttgartu istotako kmetom kakor oni, in ne morejo Virtemberžani niti za vinar dražje plačevati kakor jaz, posebno še radi tega ne, ker neso s tako majhnim dobičkom zadovoljni kakor jaz, kar so večkrat pokazali, ko sem jim, boječ se gnjilobe, v svojo zgubo 50 gold. pri wagonu jabolk, takrat še v Ljubljani bivajoč, ponujal. Sprva so odločno rekli, da imajo dovolj, potem pa so prišli. „Wievel lassen sie nach?“ Naznanjam, da moja soproga v Strzelbovi hiši vsak dan od šestih zjutraj do osmih zvečer ravno **po isti ceni jabolka plačuje**, kakor trgovci pri „bavarskem dvoru“. Prosim uljudno domačine, da rajši domačina podpirajo.

Rohrman-Strzelba
zdaj v Stuttgartu.

Poslano.

Gosp. Gabrijelu Picolliju, lekarničarju v Ljubljani.

Ako je dolžan človek hvaležen biti za to, kar se mu stori, mora tembolj biti za zdravje, brez katerega bi pač malo dobrega bilo. Tako hvalo sem jaz Vam dolžan, kajti bolehal sem več let na želodci, a Vaša esenca me je ozdravila.

Vi ste toliko dobrega storili za zboljšanje mojega zdravja, utrjenje mojega telesa in za mojo dobrodošlo, da Vas hočem vedno spoštovati kot največjega in prvega lekarničarja. Da Vam svojo hvaljenost izkažem, hočem se prizadevati, da kolikor je moč razširim Vašo esenco, in dokler budem živel, hočem se spominati Vaše ljubezni in dobre.

Z velespoštovanjem Vam na veke hvaležni
Josip Copp.

V Klenovci 25. maja 1886. (489—7)

Ozdravljeni kakor je razvidno iz zahvalnih pisem in zdravnih sprščeval bolezni v želodcu in trebuhu, bledenje, krč, želodečno in premenjivo mrzlico, zabasanje, hemerojide, zlatenico, migreno itd. in je najboljši pripomoček zoper gliste pri otrocih.

Pošilja izdelovatelj po pošti v Škatljicah po 12 steklenic za 1 gld. 36 novc.

Pri večem številu dabi se primeren odpust.

Tujci:

1. oktobra.

Pri stonu: pl. Stibrach z Dunaja. — Grof Chotinský z Grada. — Rhuderberg z Dunaja. — Comuzzi z Trsta. — Oesterr. iher iz Budimpešte. — Lauberger z Dunaja. — Poll iz Grada.

Pri naliči: Črnikak z Dunaja. — Braune iz Kočevja. — Gottlieb iz Ljubljane. — Riegler, Henke iz Trsta.

Vožni red Rudolfove železnice,

veljaven od 1. oktobra 1886.

Terbiž-Ljubljana

Postaje	Osobni vlaki		
	1. 2. 3. razred	1. 2. 3. razred	1. 2. 3. razred
Terbiž	odh. zjutraj	popoludne	zvečer
Rateče-Bela Peč	4.26	1.30	6.20
Kranjska Gora	4.40	1.46	6.49
Dovje	5.06	2.19	7.14
Jesenice	5.26	2.43	7.31
Javornik	5.32	2.50	7.40
Lesce-Bled	5.51	3.15	8.04
Radovljica (m. p.)	5.57	3.22	8.11
Podnart-Kropa	6.15	3.44	8.35
Kranj	6.33	4.02	8.55
Loka	6.49	4.20	9.13
Medvode	7.05	4.34	9.28
Vižmarje	7.17	4.46	9.41
Ljubljana, Rud. žel.	7.26	4.55	9.50
Ljubljana, juž. žel.	7.30	5.00	9.55
	zjutraj	popoludne	zvečer

Ljubljana-Terbiž

Postaje	Osobni vlaki		
	1. 2. 3. razred	1. 2. 3. razred	1. 2. 3. razred
Ljubljana, juž. žel.	odh. zjutraj	dopoludne	zvečer
Ljubljana, Rud. žel.	6.44	11.45	6.29
Vižmarje	6.53	11.55	6.38
Medvode	7.04	12.07	6.49
Loka	7.17	12.21	7.02
Kranj	7.31	12.38	7.16
Podnart-Kropa	7.48	12.56	7.33
Radovljica (m. p.)	8.05	1.14	7.50
Lesce-Bled	8.12	1.24	7.58
Javornik	8.29	1.46	8.15
Jesenice	8.39	1.57	8.23
Dovje	8.56	2.18	8.40
Kranjska Gora	9.21	2.48	9.04
Rateče-Bela Peč	9.37	3.03	9.18
Terbiž	9.55	3.20	9.38
	dopoludne	popoludne	zvečer

Tržne cene v Ljubljani

	gl. kr.	z. kr.
Pšenica, hokl.	6.66	Špeh povojen, kgr.
Rež.	4.87	Surovo maslo,
Ječmen, "	4.06	Jijce, jedno
Oves, "	2.76	Mleko, liter
Ajda, "	4.03	Goveje meso, kgr.
Proso, "	4.55	Telečeje
Koruzna, "	4.71	Svinjsko
Kompotir, "	2.50	Koštrunovo
Leda, "	11	Pišanec
Grah, "	10	Golob
Fizol, "	10	Seno, 100 kilo
Maslo, kgr.	1	Slama,
Mast, "	68	Drva trdn, 4 metri
Špeh frišen, "	60	mehka

Meteorologično poročilo.

Dan	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Veetrovi	Močne vremenske krize v mm.
okt. 7.	zjutraj	738 92 mm.	10.4° C	brezv. megla	
2. pop.		736 78 mm.	21.0° C	sl. vzh. jas.	0:00 mm
9. zvečer		736 46 mm.	23.8° C	sl. jz. jas.	

Srednja temperatura 15.1°, za 1.6° nad normalom.

Dunajska borza

dané 2. oktobra t.l.

(Izvirno teleografsko poročilo.)

Papirna renta	83 gld. 80	kr.
Srebrna renta	84	70
Zlata renta	116	45
5% maronna renta	100	85
Akcije narodne banke	861	—
Kreditne akcije	276	30
London	125	50
Srebro	—	—
Napol	9	93
C. kr. cekini	5	95
Nemške marke	61	52 $\frac{1}{2}$
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	131
Državne srečke iz l. 1864	100 gld.	168
Ogrska zlata renta 4%	104	40
5% štajerske zemljib. odvez. oblig.	92	50
5% avstri. zlati zast. listi	105	50
Zemlj. obč. avstr. 4% zlati zast. listi	118	50
Prior. oblig. Ferdinandove sev. žele. ce	98	6
Kreditne srečke	100 g	176
Rudolfove srečke	10	—
Akcije anglo-avstr. banke	120	107
Tramway-društvo velj. 170 gld. a. v.	195	—

Za učenca

želi priti v pošteno trgovsko hišo dijak, star 16 let, ki je letos izdelal 3 realko. — Več o tem se izve pri Gabrijelu Jelovšek-u na Vrhulki. (726—1)

V najem dobi dober gospodar

K r Č m O,

Somenj v Šent Vidu pri Zatičini,

ki je bil zaradi zdravstvenih razmer prepovedan, dovolilo je slavno c. kr. okrajno glavarstvo na prošnjo županstva, in se bode vršil na določeni dan v **ponedeljek 11. oktobra t. I.**

Fran Pajk,
vaški predstojnik.
(725-1)

Pri J. GIONTINI v LJUBLJANI.

Dokler imam kaj teh knjig v zalogni, jih prodajam po slednjem **zdatnemu znižanju cenah:**
Bret Harte: Kalifornske povesti 30 kr.
J. Jurčič: Cvet in sad 40 „
— **"Mej dvema stoloma"** 30 „
— **"Tugomer"** 30 „
Oliver Goldsmith: Zupnik Wakefieldski 40 „
J. Kršnik: Na Žerinjah 30 „
Dr. J. Tavčar: Zimski večeri 30 „
Ako se naprej poslje znesek, se knjige pošljemo poštne prosto. (695-4)

Pismo na velečastite p. n. dame!

Odlöčil sem si za svojo nalogo, večjo pozornost obračati mojemu oddelku za ženske klobuke in sem zategadelj voditeljico za ta oddelek poslal za dalj časa v jedno največjih Dunajskih tovarn za ženske klobuke, kjer je temeljito opazovala in proučevala jesensko in zimsko modo v vseh podrobnostih. V stanu sem tedaj, razen že popolnem okrašenih narejenih klobukov, katerih imam nekaj stotin v velečastni izberi v zalogni, najfinje kakor tudi najcenejše klobuke najukusnejše narejati in vsprejemljem naročila v svojem oddelku za ženske klobuke na novozgrajenem Francovem obrežji.

Opozurjam velečastite dame, da morem narejati najfinje klobuke po najskromnejši stalnej ceni, ker imam po ceni vse blago, kakor blago za klobuke, trakove, peresa, etevlice, oblike itd. na razpolaganje, kakeršnega blaga imam vedno veliko v zalogni.

Uljudno tedaj prosim velečastite dame, da me podpirajo v mojem prizadevanju, pohajajo moj atelier in se preverijo o izvrstnosti.

Z velespoštovaljem

Henrik Kenda.

V Ljubljani v septembru 1886. (704-2)

V zalogni klobukov

ANTON KREJČI,
na Kongresnem trgu, na voglu Gledaliških ulic,
se dobé najfinje in najnovješti

klobuki

za gospode in dečke, kakor tudi

civilne in vojaške kape

v bogati izberi in po nizkih cenah. (199-30)

Prave kranjske klobase,

izdelane samo iz svinjskega mesa, komad po 20 kr., in

klobase za peči,

(Bratwürste), komad po 10 kr., dobé se vsak dan pri mesarici

BARBARI KOPAČ,

Sv. Petra nasip št. 47. (700-2)

Nepremočljive

plahte za vozove

v različnih velikostih in raznih bažah, dobé se vedno po nizkih cenah pri

R. RANZINGER-JI,
speditérji c. kr. priv. južne železnice, v Ljubljani,
Dunajska cesta št. 15. (554-11)

Brnsko blago za obleko

3-10 metra, kompletne obleke,
razpošilja za **5 gld.** po pošt. povzetji

IVAN WEISS,

Brno, Ferdinandova ulica 7.

Uzorec na zahtevanje franko in zastonj. — Novo blago za ogrtajoče in jesenske obleke à gld. 5 je v zalogni.

1 kos

domačega platna

1/4 široko, cel kos, 29 vatlov,
1 kos gld. 4.20, 1 kos 1/4 široko gld. 5.50.

Uzorec franko in zastonj. (668-4)

V „Narodni Tiskarni“ v Ljubljani

prodajo se

Jurčičevi zbrani spisi po znižani ceni.

1. zvezek: Deseti brat. Roman.

2. zvezek: I. Jurij Kozjak, slovenski janičar. Povest iz 15. stoletja domače zgodovine. — II. Spomini na deda. Pravljice in povesti iz slovenskega naroda. — III. Jesensko noč moj slovenskim polharji. Črtice iz življenja našega naroda. — IV. Spomini starega Slovenca ali črtice iz mojega življenja.

3. zvezek: I. Domen. Povest. — II. Jurij Kobila. Izvirna povest iz časov lutrovke reformacije. — III. Dva prijatelja. — IV. Urban Smukova ženitev. Humanistična povest iz narodnega življenja. — V. Golida. Povest po resniti dogodbi. — VI. Kozlovska sodba v Višnji Gori. Lepa povest iz stare zgodovine

4. zvezek: I. Tihotape. Povest iz domačega življenja kranjskih Slovencev. — II. Grad Rojnine. Povest za slovensko ljudstvo. — III. Klošterski žolnir. Izvirna povest iz 18. stoletja. — IV. Dva brata. Resnična povest.

5. zvezek: I. Heli mestnega sodnika. Izvirna zgodovinska povest iz 15. stoletja. — II. Nemški vélpet. Povest. — III. Sin kmetskega cesarja. Povest iz 16. stoletja. — IV. Lipe. Povest. — V. Pipa tobaka. Povest. — VI. V vojni krajini. Povest

Zvezek po 60 kr.,
eleg. vezan po 1 gld.
Pri vnapjih naročilih velja poština
za posamični nevezani zvezek 5 kr.,
za vezani 10 kr.

Dijaki
dobivajo Jurčičeve
„Zbrane spise“ po
50 kr. izvod, ako
si naročé skupno
najmanj deset iz-
vodov.

Prodaja se v (83-31)

„NARODNI TISKARNI“ v Ljubljani,

Kongresni trg.

Gledališka stolpa.

!Najnovješte izumljenje!

Novoizumljene impregnovane nepremočljive šabrate.

Te šabrate so impregnovane s tyarino s ces. kralj. avstro-ugarskim izključnim privilegijem odlikovan in varovano in jim zategadelj ne škoduje voda.

Te šabrate so avtorizovani strokovnjaki poskušili in so spoznali, da so

praktične, trajne in nepremočljive in ta izključno privilegovana tvarina ima še to svojstvo, da varuje šabrate pred moli, ki sicer vse razred.

Te šabrate z različnimi krajevi so zelo debele in volnate, 190 cm. dolge, 130 cm. široke, komad po gl. 2.25

Impregnovane nepremočljive, rumene fljakarske šabrate s šestimi različnimi krajevi, jako debele, 195 cm. dolge, 130 cm. široke, komad po gl. 3.—

Navadne šabrate, temne in sive, z barvastimi krajevi 190 cm. dolge, 130 cm. široke, komad po gl. 1.75

Fljakarske šabrate, 195 cm. dolge, 155 cm. široke, komad po gl. 2.80

Naročila naj se pošiljajo proti predpostavljeni zneski in tudi proti poštnemu povzetju na

WAARENHAUS „ZUR MONARCHIE“, (698-2)
Wien, III., Hintere Zollamtstrasse Nr. 9.

Tukajšnji občeznani in priljubljeni, najslnejši

pristni brinjevec,

kakor tudi

(708-3)

borovničar,

najboljše sredstvo zoper grižo, razposilja
J. N. Rant v Polhovem gradi nad Ljubljano.

VINCENC ČAMERNIK,

kamnosek,

v Ljubljani, Parne ulice,
poleg parnega milna.

Zahvaljevajo se častitim naročnikom, posebno prečastiti duhovščini za dosedanje zaupanje za mnoga naročila v moji stroki, javljam, da sem se preselil s svojo delavnico v lastno hišo poleg parnega milna, obdržim pa v svoji dosednji delavnici pri Mesarskem mostu še malo filijalo, v kateri so razstavljeni na ogled nagrobni spomeniki, izdelani iz mnogoterih marmorjev, in različna stavbena dela. Vsprejemajo se v filiali tudi naročila. Priporočajo se slav. občinstvu, posebno prečastiti duhovščini, zagotavljam, da budem vsako naročilo izvršil točno, solidno in fino, po pravnikih ceni.

Izdelam nagrobne spomenike po najnovjejših obrisih, plošče za rake in najtrdnješega kamna. Prevzemam tudi popravila na tukajšnjem, kakor tudi na oddaljenih pokopališčih, zasekujem stojecim spomenikom črke in obnavljam stare spomenike.

Najtopljejše se priporočam prečastiti duhovščini za vsakovrstno cerkvena kamnitita dela, najfinješa in najnavadnejša, katera izvršujem točno, lepo, solidno in po nizki ceni.

Priporočam se slav. občinstvu in prečastiti duhovščini za mnoga naročila.

Z odličnim spoštovanjem udani

VINCENC ČAMERNIK,
kamnosek.

(651-5)

H. Nestlé-jeva moka za otroke.

15 letni uspeh.

21 odlikovanj,
mej njimi
8 častnih diplom
in
8 zlatih kolajn.

Tovarniška znamka.

Mnogobrojna
spričevala
prvih medi-
cinskih
avtoritet.

Popolna hrana za majhne otroke.

Nadomestilo za materno mleko, olajšuje odstavo, je lahko in popolnem prebavljivo ter se zategadelj priporoča tudi odraslenim pri bolezni v zedeči kot hrana.

Z varstvo proti mnogobrojnemu ponarejevanju ima vsaki puščič podpis izumitelja Henri Nestlé in na pokrovku naslov z varstveno znamko centralnega založnika F. Berlyak-a.

Cena puščici 90 kr.

Henri Nestlé-jevo
zgoščeno (kondenzovano) mleko.

Cena puščici 50 kr.

Zaloge v Ljubljani imajo
G. Piccoli, U. pl. Trnkoczy, J. Swoboda,
lekarji; nadalje pa vse lekarne in droguerije na
Kranjskem. (608-7)

Poljedelski stroji

najznamenitejših tvrdk po tovarniški ceni in sicer:

geple in ročne mlatilnice, žitne čistilnice, slamoreznice, robkalnice za koruzo, rezilnice za repo in seklijatnice, vse v najrazličnejši velikosti in moči, nadalje sesalnice, potem za jesenski čas vinske in sadne stiskalnice, grozdne tlačilnice i. t. d. i. t. d.

Ekonomom, ki ne morejo takoj plačati teh koristnih in potrebnih strojev ter priprav, dovoljuje se pri kupovanju daljši plačilni obrok. (493-7)

Šivalni stroji v največji izberi, kakor si le misli moremo, proti ognju varne blagajnice, katerih ni moč ulomiti, vsake velikosti po čudo nizkih cenah.

FRANT DETTER

v Ljubljani, Stari trg št. 1, nasproti železnega mostu.

Kdor hoče dobivati (718-2)
pristno Brnsko volneno blago,
 obrne naj se z zaupanjem na najstarišo tvrdko za suknjo
MORITZ BUM, Brno, ustanovljena 1822.
 Popotni plaidi po gld. 3.50 in višje. Uzoreci zastonj.
 Gg. krojaškim mojstrom pošiljejo se karte uzorec zastonj.

Tako deluječe. Uspeh zajamčen.

Neizogibljivo!

Denar dobi vsaki takoj povrnen, pri katerem ostane moj sigurno delujoči

ROBORANTIUM

(brado ustvarjajoče sredstvo)

brez uspeha. Ravno tako sigurno pri plešah, izpalih in osivilih laseh. Uspeh po večkratnem močnem utrenji zjamčen. Pošilja v steklenicah po 1 gld. 50 kr. in v steklenicah za poskus po 1 gld.

J. Grolich v Brnu.

V Ljubljani se dobiva pri g. Edwardu Mahr-u; v Trstu Peter Slocovic, via Sanitá 13; v Gorici lekar C. Cristoforotti; v Reki lekar C. Šilhavy; v Celji Fd. Pelle; v Mariboru J. Martinz; v Rovinji lekar G. Tromba.

Tam se tudi dobija:

Eau de Hébé, orijentalsko lepotilno sredstvo, ki narja nežnost, belino in obilnost telesa, odstranjuje pege in lase — cena 85 kr.

■ Ni sleparja! ■ (701-15)

Vsakovrstne stroje za obdelovanje lesa

za žage, tesarie, stavbene mizarije in mizarije za hišno opravo, za tovarne, ki izdelujejo parkete, klince, sode, vozove, zaboje in stole; stroje, ki se gonijo specijalno z roko ali nogo: ploščaste in krožne žage (Band- und Kreissägen), stroje za žlebanje in dolbenje (Fräss- und Stemm-Maschinen) prodaja kot specijaliteto (722-1).

G. Tönnies-ova tovarna za stroje v Ljubljani.

Nadalje se še priporoča za popolne zgradbe tovarn, izdelovanje transmisij s kolesi za jermene iz kovanega železa in zvezami po najnovnejših sistemih, skrbce iz železa in kovine.

Brnsko blago.

FRIDERIK BRUNNER,
v Brnu, Frölichergasse 3.

Uzoreci se pošiljejo franko na ogled, bogo preskrbljena zbirka uzorev za spode krejate nefrankovano.

IGN. HELLER na Dunaji,
II., Praterstrasse 78.

Kmetijski stroji.

Mlatilnice, geple, trijere, čistilnice, stroje za robkanje koruze, rezalnice, mline za debelo moko, vinske tlačilnice, z vsako garantijo in po najnižjih cenah.

Plačila po zahtevanji, ilustrovani ceniki na željo zastonj in franko.

■ Razprodajalci in rejni agenti ■

(649-5) dobré zasluge pod najugodnejšimi pogoji.

JAN. JAX v Ljubljani

priporoča
iz najboljše angleške snovi narejene elegantne (160-30)

„Bicycles“

s kroglastimi tečaji (Kugellager). Daje se pouk.

Nizozemsko-ameriško parniško društvo.

Koncessjonirano od c. kr. austrijske vlade. DIREKTNA vožnja vsak teden s poštnim parnikom I. razreda.

ROTTERDAM-NEW-YORK-AMSTERDAM

Odhod v soboto. Najhitrejša vožnja. Naslov: NAIJ-niže cene. Izvrstna hrana.

I., II. in III. razred z vso potrebno opravo na ladiji. Kaj več o prevažanju osob in blaga pove ravateljstvo v Rotterdamu in nizozemsko-ameriško parniško društvo, 9, Kolowratring na Dunaji. (716-35)

Hiša št. 60

na Spodnjih Poljanah, poleg klavnice v Ljubljani, z gostilno, hlevom in vrtem, se iz proste roke proda. — Pojasnila daje posestnik Jarnej Kalan v Borovnici. (709-3)

Resna ponudba.

Mož, v najlepših letih, s posestvom in dobrim obrtom v velikem in prijaznem kraji Kranjske, želi z bogat ženitve z gospodičino ali vdovo v starosti od 25 do okoli 30 let, katera ima vsaj 3.000 gld. denarja, seznaniti se.

Le resne ponudbe, če možno s fotografijami, katera se na zahtevanje takoj vrnejo, naj se blagovolijo na upravništvo tega lista pošiljati. — Danskrecija z možato besedo zagotovljena. (706-3)

Izvrstno pivo v steklenicah

priporoča (330-22)

pivovarna Janeza Perlesa
v Ljubljani, Slonove ulice.

Fin med v satovji

a kilo 60 kr.

dobiva se pri (680-6)

OROSLAVU DOLENČU,

v Ljubljani, Gledališke ulice št. 10.

■ Pošilja se tudi po pošti od 1 kile naprej proti povzetji ali predplačili.

Važno za trpeče na prsih in plučih.

Neogibno potrebno zoper kašelj, hripanost, zasilenje, katar in oslovski kašelj, za take, ki želijo dobiti čist in krepak glas, za škrofelnaste, krvične, slabotne, bledične in krivrevne je

sok kranjskih planinskih zelišč,

■ s podbosorno kislim apnom in železom pomešan.

Lastni izdelek. Cena 56 kr.

Dobiva se v (727-1)

LEKARNI TRNKOCZY

zraven rotevža v Ljubljani.

■ Razpošilja se vsak dan po pošti.

!! Noben cilinder več ne bode počil!!

C. kr. priv.

streščasti in kroglasti cilindri

PATENT MARIJAN

(z varstveno znamko)

dobivajo se samo v c. kr. tovarniški zalogi

P. KAJZEL-a.

trgovina s steklom, (556-15)

v Ljubljani, Stari trg št. 15.

■ Pred ponarejenimi cilindri brez varstvene znamke se svari.

Zahvala in priporočilo.

Podpisani posestnik že nad 70 let v Celovci obstoječega

„HOTELA SANDWIRTH“

zahvaljuje se udano mnogobrojnim častitim gostom za dosedanje blagovoljni obisk in od mnogih strani skazano zaupanje; hkrati prosi se za daljni obisk p. n. potujoče občinstvo s Kranjskega, za kar se bo prizadeval častitim obiskovalcem postreči najboljše in najsolidnejše s sobami, jedili in pihačami. Poletne mesece je odprt poleg hotela jeden **najlepši in največji vrtov mesta z velikim salonom**, kjer se pri vsakem vremenu častitim obiskovalcem v vsakem oziru pazno in ceno postrež.

Zlasti pa opozarja podpisani na dobro preskrbljeno **zalogo najboljih, pristnih in nepokvarjenih pihač, avstrijskih, tirolskih in silherskih vin, najfinnejšega Reinighauser-jevega piva. Gorka in mrzla jedila ob vsakem dnevnem času.**

■ Lastni omnibus je pri prihodu vsakega vlaka na razpolaganje. ■

Z velespoštovanjem

G. Simon,

posestnik „hotela Sandwirth“ v Celovci.

Razpoši-ljaln ca

BERNHARD TICO v BRNU, Zeleny trh štev. 18

razpošilja po poštnem povzetji:

(620-7)

Žensko sukno, iz čiste volne, v vseh modnih barvah, 10 metrov za popolno obleko, 100 cm. široko. ■ Gld. 8.— ■

Zimski niger-loden, najnovješje in najtrajnejše za ženske oblike, 100 cm. široko. ■ 10 metr. gld. 5.50.

Indijski foul, pol volna, v vseh mogočih barvah, za celo obleko, 100 cm. široko. ■ 10 metr. gld. 4.50.

Volnen rips, 60 cm. širok, 10 metr. gld. 3.40. ■ Kašmir, pol volna, 100 cm. široko. ■ 10 metr. gld. 4.—

Črni terne, 100 cm. širok, ki prej veljal 60 kr., prodajam, dokler ga je kaj v zalogi, 10 metr. gld. 4.50.

Barhant za obleko, lepi uzorci, ki se sme prati, v ostankih od 10 do 11 metrov, 60 cm. širok, za obleko. ■ Gld. 3.50.

Valerie-flanela, pol volna, najnovješki modni uzorci, najboljše za zimsko obleko, 60 cm. širok. ■ 10 metr. gld. 4.—

Domače platno, 1 kos 4/4 širok gl. 4.— 1 kos 5/4 „ 5.— King-tkanina, boljša, kakor prejnatno platno, 1 kos 30 vatov, celo. ■ Gld. 5.80.

OXFORD, sme se prati, najboljše baže, 1 kos 29 vatov, celo. ■ Gld. 4.50. ■ Kanafas, 1 kos feigl gl. 4.80. 1 „ rudec „ 5.20.

I rips-garnitura, obstoječa iz 2 posteljnih odelj. in 1 nam. prta. ■ Gld. 4.50. ■ 1 jute-garnitura, 2 post. odelj. in 1 prta. ■ Gld. 3.50.

Brnsko volneno blago za obleke, palmerston, harlein, mandarine, za zimske suknje in ogrtače, kakor tudi tufel, loden, peruvienne, dosking, v odreskih za celo obleko in suknje, za polovico cene. ■

Velika zaloga tkanih naglavnih robcev, v vseh barvah, 1 kom. 4/4 velik, gld. 1.70. ■ Ženski tailles ali tkani ženski jopiči, 1 kom. največje vrste gld. 2.30.

Partija volnenih ogrinjal za dame, 4/4 dolgi, v vseh gladkih barvah, kakor tudi pisani, poprej gld. 4.50, sedaj za ničevno ceno ■ gld. 2.— Prodajalem na drobno da se 5% rabata.